

Dom i Oktober næste Aar, fordi der ikke var Tid til at lave den færdig. Det maa jeg dog bringe i Erindring, naar den højttærede Justitsminister siger, at Sø- og Handelsretsproceduren er Idealet af Procedure. Nej, Idealet af Procedure er den, hvor vi have de rette Mænd paa det rette Sted, en flink, rask Dommer og dygtige Sagførere, som ikke ønske at forhale, trænerne Sagen, men ønske Sagens Oplysning og Tilendebringelse. De ville være i Stand til selv under et daarligt System at fremme Sagerne med Hurtighed.

Jeg nævnede før, at det ikke kunde tænkes, at der var Telefon i Vidnekammeret; der er vist ikke anskaffet nogen endnu. Det hænger sammen med, dels at Retten er meget konservativ, dels med, at den er sat paa saa knappe Vilkaar i Retning af Kontorhold og i Retning af Midler til Bestridelse af de simpleste Omkostninger, at det næsten er fabelagtigt. Den højttærede Justitsminister er begyndt at nævne Telefonen, altsaa et Redskab, man kan bruge selv i den moderne Retspleje. Jeg vil gaa tilbage til min Fuldmægtigtid. Da beklædtes Justitssekretærembedet af en gammel Hædersmand, Justitssekretær Eiermann. Jeg overdriber ikke, naar jeg siger, at en stor, maaske den største Part af denne dygtige, flinke, brave Mands Liv hengik med med en Pen at sidde og skrive paa Papirark: Fremlagt i den kgl. Landsover- samt Hof- og Stadsret i København den og den Dato, undertegnet Eiermann. Der var den Gang en radikal Fuldmægtig, som sagde til ham: Hr. Justitssekretær, dette her kunde jo gøres meget hurtigere, naar man henne paa Hjørnet af Østergade købte et Gummistempel, hvori der stod alt det, og saa blot skrev sit Navn eller som Indianerne et Totém under, hvis ikke man har Tid til at skrive sit Navn under. Saa saa han paa mig og sagde: Hvem skulde saa betale det Gummistempel? Det var der slet ikke Tale om; Tanken blev afvist som alt for radikal, og den Mand var dog en fuldkommen brav Mand. Saa hændte det vel sagtens ved en eller anden Lejlighed, at denne Paategning skulde skrives af en Skriver. Naa, saa skete der det for hele den daværende Sagførerstand eller i hvert Fald for os Fuldmægtige, der mødte i Retten, hartad vidunderlige, at en skønne Mandag saa bleve Akterne stemplede med et Stempel. Men der stod ikke deri, hvad der skulde staa; der stod i dette Stempel: Fremlagt i den kgl. Landsover- samt Hof- og Statsret i Stedet for Stadsret. Saa

maatte man, i Stedet for nu at have den Konduite at lade Stempelfabrikanten faa sit Stempel tilbage og lave det om eller give et nyt Stempel, have en Mand til, fordi man benyttede dette Stempel med Ordet Statsret, som slet ikke eksisterer uden som Lærefag ved Universitetet, eller naar der skal begaas Grundlovsbrud, og denne Mand satte man til at rette alle Inskriptionerne og stryge „t“ ud og skrive „d“ i Stedet. Nu har man faaet et Stempel, men da det vilde være for stor en Bekostning, om det skulde indeholde det hele, saa staa der ikke alt det, men der staa nogle Bogstaver, som betyde det rette, og som for alle indviede sige, at det Dokument er fremlagt i Retten den og den Dag.

Jeg vil altsaa hævde, at Hansen og Brevet kunde have kommet akkurat lige saa hurtigt til Stede oppe i Vidnekammeret, hvis der havde været en Telefon der, som det skete ude i Sø- og Handelsretten; hans Forklaring kunde have været taget lige saa hurtigt. Noget andet er, at Dommen ikke kunde være falden saa hurtig; det kunde den ikke. Der maa jeg nævne andre Ting, som nu forhaabentlig blive reformerede, og hvor vi slet ikke behøve at have Lovgivningsmagtens Bistand, thi det kan alt sammen gøres ved Samarbejde mellem Justitsministeren og den dygtige nye Justitiarius. Det er ikke min Mening at ville sige noget ondt om den gamle Justitiarius; han var en meget dygtig Jurist, men ogsaa en meget konservativ Mand. Jeg antager, han var en god Lutheraner, men han var ikke som sit Forbillede nogen stor Reformator; Reformation var noget, som han slet ikke kendte. Anderledes er det jo med den nye Justitiarius; han reformerer, og hvis han faar Understøttelse og Lov til at have en Smule mellem Hænderne at raade over, vil det dog være muligt, at det ikke skal blive ved at gaa i den Gænge, som jeg vil skildre saaledes:

Jeg begyndte med at sige, at hvis Sagførerne begge ere brave Mænd, og Dommerne ere paa deres Plads, saa kan enhver Sag tilendebringes ganske overordentlig hurtigt. Men vi Mennesker ere nu en Gang ikke saa gode, som vi burde være, og selv blandt Sagførerne er der nogle, der ikke ere saa forfærdelig raske i Vendingen. Naar jeg har en Sag, som ikke taaler noget som helst Ophold, men hvor ikke ligefrem Lovgivningen, som ved Vekselsager, har sagt, at den skal optages straks, og saa Modparten møder og tager Anstand,